

Hodnocení: 2 body – bod sražený na nejasné a trochu zavádějící zformulování (a zbytečně velký rozsah); a další bod za to, že jste nesplnila druhou část zadání, tedy navrhnout výstižný alternativní název

Věda, technologie a politika

Zuzana Lenhartová

Písemná příprava k textu č. 4:

COLLINS, H. M. / PINCH, T. J. (1998 [1993]): *The Golem: What everyone should know about science*. Cambridge: Cambridge University Press – kapitola 1: „Edible knowledge: The chemical transfer of memory“, str. 5-26

Collins a Pinch ve svém textu na příkladu dvou konkrétních výzkumů, věnujících se chemickému přenosu paměti, popisují, jakým způsobem vědecké poznatky získávají ve vědecké obci důvěryhodnost. Upozorňují, že i v případě, že jsou výzkumy provedeny z odborného hlediska správně a přinášejí zajímavé a potenciálně převratné poznatky, mohou být odmítnuty a zapomenuty. Důvěryhodnost výzkumu je totiž podmíněna i několika dalšími faktory.

Prvním je požadavek opakovatelnosti vědeckého experimentu, ideálně jakýmkoli jiným vědcem bez předchozího tréninku. Při opakování experimentu a dodržení všech podmínek popsanych autorem experimentu by mělo být možné dosáhnout obdobných výsledků. Na výsledky by neměla mít vliv osobnost či zdatnost vědce.

S tím souvisí požadavek na přesné popsání proměnných, zasahujících do výzkumu. Čím více potenciálních proměnných zasahuje, tím hůře opakovatelný výzkum je a tím méně vědec dokáže ostatní přesvědčit, že jeho výsledky nejsou dílem náhody. Experiment by ale zároveň neměl vypadat příliš jednoduše – tím ztrácí na vážnosti.

Druhým je osobnost vědce a jeho věhlas v rámci vědecké obce. Lidé si obrázek o daném poznatku nedělají pouze z toho, jaký má přínos pro společnost a jak byl proveden, ale také jakým způsobem a kým je prezentován. Vědci, kteří respektují vědecké konvence a publikují v uznávaných časopisech, mají větší šanci, že jejich výsledky budou brány vážně.

Třetím faktorem je kompatibilita nových poznatků se současným vědeckým diskurzem. V případě, že vědec přichází s velmi neortodoxními a zvláštními, stoupá důležitost splnění dvou výše uvedených požadavků.